

Sygn. akt III CSK 295/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku E. F. przy uczestnictwie R. J. o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 3 grudnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 24 marca 2015 r., sygn. akt II Ca 1234/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w Wadowicach z dnia 3 marca 2014 r. przez podwyższenie zasądzonej od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie spłaty związanej z podziałem majątku wspólnego do kwoty 163 978,08 zł oraz ustalenie wartości majątku wspólnego na kwotę 353 938,63 zł, a w pozostałej części oddalił apelację uczestnika.

W skardze kasacyjnej uczestnik powołał obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazał przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączył z ustaleniem zastosowania w sprawie art. 45 § 1 zdanie drugie k.r.o. w zakresie dokonania przez uczestnika nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 200 000 zł, ponieważ niedokonanie tego przez sądy obu instancji jest niezgodne z prawem. Potrzebę dokonania wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości odniósł do art. 384 k.p.c. w zakresie możliwości podwyższenia spłaty na rzecz nieskarżącego uczestnika oraz z art. 233 § 1 k.p.c. „w zakresie możliwości dokonania przez sąd drugiej instancji, z uwzględnieniem przepisu art. 382 k.p.c., reguł logicznego myślenia, kojarzenia faktów i wyprowadzenia wniosków zgodnych z zasadami doświadczenia życiowego”. Na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wskazuje naruszenie przepisów: art. 384 w związku z art. 361 i art. 13 § 2 k.p.c. przez podwyższenie spłaty na rzecz nieskarżącego uczestnika; art. 45 § 1 k.r.o. w związku z art. 382 i art. 13 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie faktu dokonania darowizny przez rodziców uczestnika kwoty 200 000 zł tylko na jego rzecz; art. 361 w związku z art. 316 § 1, art. 382 oraz art. 13 § 2 k.p.c. przez pominięcie istoty apelacji dotyczącej zwrotu wydatków i nakładów dokonanych z jego majątku na majątek wspólny; art. 233 § 1 w związku z art. 382 i art. 13 § 2 k.p.c.; art. 224 § 2 w związku z art. 382 i 13 § 2 k.p.c. przez oddalenie wniosku o uzupełnienie opinii biegłego; art. 328 § 2 w związku z art. 382 i 13 § 2 k.p.c. przez niewyjaśnienie podjętych decyzji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została jako nadzwyczajny środek prawny, służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego, polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być zrealizowane jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie jest rolą Sądu Najwyższego, nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce. Do realizacji celu wyznaczonego temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia dochodzi przez spełnienie chociaż jednej z przesłanek objętych art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powołanie przesłanki objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga przedstawienia tego zagadnienia prawnego z powołaniem konkretnych przepisów prawa, wykazania, że jest istotne, nowe, poważne i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, ale także innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.; z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. niepubl.; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, niepubl.). Istotność tego zagadnienia wyraża się w jego znaczeniu dla rozwoju prawa lub w precedensowym charakterze dla rozstrzygnięcia innych spraw. Przedstawione przez skarżącego wątpliwości pozbawione są cech zezwalających na uznanie ich za zagadnienie prawne istotne, nowe i mające abstrakcyjny charakter, w przyjętym rozumieniu. Wysunięte twierdzenie odnosi się do kwestii zastosowania art. 45 § 1 zdanie drugie k.r.o. w okolicznościach sprawy, której dotyczy skarga kasacyjna, a wątpliwości z nim związane towarzyszą każdej podejmowanej decyzji i nie mogą prowadzić do zakwalifikowania ich jako zagadnienia prawnego.

Z przesłanką istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości połączone zostało wymaganie wykazania, że określony przepis prawa, mimo wyłonienia się takiej konieczności nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane wątpliwości, w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r.,

III CKN 570/01, OSNC 2020, nr 12, poz. 151; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.). Podane we wniosku wątpliwości na tle podejmującego objęte nim kwestie orzecznictwa Sądu Najwyższego nie dają podstaw do uznania, że zachodzi powołana przyczyna w odniesieniu do art. 233 § 1 k.p.c. Niezależnie od tego, że przepis ten był przedmiotem interpretacji w wielu orzeczeniach Sądu Najwyższego, których skarżący nie przytacza i nie analizuje w kontekście konieczności zmiany dotychczasowej linii orzeczniczej lub kolejnej wypowiedzi, to nie może on być objęty podstawą przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., z uwagi na wyłączenie zawarte w art. 398³ § 3 k.p.c. Również co do art. 384 k.p.c. brak we wniosku skarżącego przyczyn domagania się dokonania jego wykładni, skoro nie odwołał się on do orzeczeń Sądu Najwyższego, które takiej wykładni dokonywały, także w kontekście odpowiedniego stosowania tego uregulowania w postępowaniu nieprocesowym. Pominięte zostały orzeczenia wskazujące na niestosowanie w ogóle bądź z niezbędną modyfikacją art. 384 k.p.c. w sprawach o dział spadku i podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1977 r., III CZP 7/77, OSNCP 1977, nr 11, poz. 205; postanowienia: z dnia 7 listopada 1964 r., III CR 294/64, OSNCP 1965, nr 7-8, poz. 130; z dnia 17 września 1999 r., I CKN 379/98, OSNC 2000 nr 3, poz. 59; z dnia 28 marca 2003 r., IV CKN 1961/00; z dnia 27 czerwca 2003 r., IV CKN 291/01; z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 208/14; z dnia 30 kwietnia 2015 r., II CSK 430/14, niepublikowane). Skarżący nie powołał argumentów przemawiających za potrzebą zmiany dotychczasowej linii orzecznictwa, czy też konieczności kolejnej wypowiedzi w tej materii. Sposób przedstawienia tej przyczyny przedsądu wskazuje na oczekiwanie przeprowadzenia kontroli prawidłowości niezastosowania wymienionego uregulowania w tej sprawie, przy powołaniu nietrafnego zastrzeżenia, że dokonanie aktualizacji wartości nieruchomości skutkowało niekorzystnym rozstrzygnięciem dla skarżącego oraz marginalizowaniu znaczenia zmiany wartości majątku wspólnego, jak też zakresu kognicji sądu drugiej instancji

określonej w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC 2008 nr 6, poz. 55). Nie było zatem podstaw do uznania, że rzeczywiście zachodzi potrzeba objęcia art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do wniosku, że skarżąca nie przytoczyła argumentów, świadczących o występowaniu przyczyny objętej art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to zasadność widoczna od razu, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy wywodów zamieszczonych w skardze, wskazująca, że zaskarżone orzeczenie nie powinno się ostać. Doszło bowiem do kwalifikowanego, czyli oczywistego naruszenia prawa, którego skutkiem było wydanie przez Sąd drugiej instancji orzeczenia oczywiście wadliwego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). Na takie rozumienie powołanej przesłanki nie wskazuje żądanie skarżącego, w ramach którego powołał wszystkie przepisy wskazane w podstawach skargi oraz pozostałych dwóch przyczynach. Podkreślenia wymaga, że wzajemnie wyłączają się przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 oraz w pkt 4 k.p.c., dotyczące tych samych uregulowań. W stosunku do pozostałych, zaznaczyć należy, że tak powołana przyczyna, jak i jej uzasadnienie na tle dopuszczalnych podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego postanowienia nie wskazują na racje prowadzące do oceny, iż kwestionowane orzeczenie stanowi konsekwencję jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej.

W postępowaniu przed Sądem Okręgowym nie doszło do nieważności postępowania, której Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

